

Kolumni: Avoin kirje rokotekriittiselle ystävälleni

Miksi valtiot, tiedeyhteisö ja

todennäköisesti jokainen sinua koskaan hoitanut lääkäri suosittelee sinulle rokotetta? Ovatko he kaikki osa jotain salaliittoa, jonka tarkoitus on vahingoittaa sinua, kysyy Iltalehden kolumnisti Sanna Ukkola.

On vaarallista ajatella, että nuori ei voisi sairastua vakavasti, kirjoittaa Sanna Ukkola. MOSTPHOTOS

Sanna Ukkola

12.08.2021 klo 9:28

Rakas ystäväni,

Kerroit minulle kesälomalla, että et halua käydä rokotuksessa, koska sinua epäilyttää rokotteen turvallisuus. Kysyt, mistä voit tietää, että rokote on turvallinen: eihän rokotteita ole testattu pitkään ja ne on tuotu markkinoille todella nopeassa tahdissa.

Entä jos muutaman vuoden kuluttua ilmenee haittoja, joita nyt ei voi edes kuvitella?

Olen yrittänyt vyöryttää sinulle tutkimuksia ja artikkeleita, tilastoja, tieteen ilosanomaa ja todennäköisyyksiä, mutta suhtaudut aiheeseen edelleen skeptisesti. Haet tietoa enimmäkseen Youtubesta, jossa ikävä kyllä leviää aivan hirveästi väärää tietoa ja väitteitä, joista ei voi mennä minkäänlaiseen takuuseen.

Kysyt ihan samaa kuin valtavan iso osa rokotuksia vieroksuista ihmisistä: Mistä minä tiedän, että rokotukset ovat pitkällä aikavälillä turvallisia? Onko niitä testattu riittävän pitkään?

Erittäin hyvä kysymys, olen itsekkin miettinyt täsmälleen samoja asioita ja yrittänyt selvittää asiaa niin perusteellisesti kuin toimittajana pystyn. Olisi hulluutta olla miettimättä näitä asioita varsinkin, kun tuoreessa muistissa on epäonninen sikainfluenssarokote Pandemrix ja narkolepsia.

Sinä olet nuori ja terve, joten ajattelet, että et tarvitse rokotetta. Eihän koronaan todennäköisesti kuole. Mutta usko minua, sinä et halua sairastua koronaan.

Tällä hetkellä selvä enemmistö tehohoidossa olevista potilaista on alle 50-vuotiaita, kesän aikana tehohoitoon on joutunut myös alle 30-vuotiaita. Tehohoidossa olevien ikä on nuorentunut ja [suurin syy tähän on rokottamattomuus](#).

On vaarallista ajatella, että nuori ei voisi sairastua vakavasti. Alle 30-vuotiaita, perusterveitä ihmisiä on myös kuollut koronaan.

Todennäköisesti altistut koronalle jossain vaiheessa, mahdollisesti saat sen. Emme tiedä, miten korona vaikuttaa pitkällä aikavälillä mutta tiedämme, että se voi aiheuttaa pitkään jatkuvia ja vakavia jälkitauteja. Tauti voi runnella keuhkoja, ja joissain tapauksissa [vauriot voivat jäädä pysyviksi](#).

Keuhkojen lisäksi [koronasta voivat kärsiä esimerkiksi aivot, sydän, munuaiset ja maksa](#).

Tuoreet tiedot kertovat, että täyden rokotesuojan saaneella ihmisellä on lähes sataprosenttinen suoja koronaviruksen vakavampaa tautimuotoa vastaan. Ihmiset, jotka ovat saaneet täyden rokotesuojan, joutuvat [äärimmäisen epätodennäköisesti](#) sairaalaan tai kuolevat tautiin.

Toinen rokoteannos ehkäisee koronatautia erittäin tehokkaasti, ja rokotettujen ja rokottamattomien kuolleisuudessa on massiivinen ero. [Sairastumisriski on 16-kertainen](#), jos et ole saanut rokotetta.

Koronarokotteella et suojaa pelkästään itseäsi vaan myös muita, esimerkiksi riskiryhmään kuuluvaa äitiäsi. Koronarokote [ehkäisee, joskaan ei täysin estä](#), viruksen tarttumista muihin.

Me tunnemme jo varsin hyvin koronarokotteen jälkiseuraukset, mutta me emme vielä tunne koronan jälkiseurauksia.

Lääkärit, valtiot ja tartuntatautiviranomaiset eivät ikinä suosittelisi koronarokotetta, elleivät ne katsoisi, että hyödyt selvästi ylittävät haitat. Niillä on asiasta paras mahdollinen tieto ja myös kyky tulkita dataa.

Luin erittäin hyvän ja selvänartikkelin australialaisesta lehdestä, jossa pohdittiin yksityiskohtaisesti, miten pika-aikataululla tehtyjen rokotteiden [turvallisuudesta voi mennä takuuseen](#).

Koronarokotteet on tehty kiireellä; tavallisesti rokotusten kehitystyö kestää kymmenisen vuotta. Myös näiden nyt käytössä olevien rokotteiden taustalla on kymmenien vuosien kehitystyö.

Vaikka tutkimus tehtiin nopeutetusti, mitään tutkimusvaihetta ei ohitettu ja tärkeisiin kolmannen vaiheen tutkimuksiin ei otettu tavallista vähempää ihmisiä.

Tämä johtuu muun muassa siitä, että rokotteiden kehittämiseen on upotettu ihan valtavasti rahaa – ja myös siitä, että rokotteiden testaaminen kesellä maailmanlaajuisesta pandemiasta on huomattavan paljon nopeampaa kuin silloin, kun tartunnat ovat harvinaisempia.

Ensimmäiset rokotekokeilut alkoivat alle puolitoista vuotta sitten eli nämä rokotteet ovat olleet keskuudessamme vasta vähän aikaa. Vaikka tiedämme, että ne ovat lyhyellä aikavälillä turvallisia, niin miten me voimme tietää mitään tulevasta?

Me tiedämme koronarokotteista jo aivan valtavasti sen takia, että niitä on käytetty niin paljon ympäri maailmaa. Maailmanlaajuisesti koronarokotteita on annettu yli 4,47 miljardia annosta eli meille on kertynyt aiheesta valtavasti dataa, ja sitä seurataan ja monitoroidaan koko ajan.

Koronarokotteet eivät itsessään tee mitään koronalle, ne vaikuttavat meidän immuunijärjestelmäämme. Immuunivaste toimii hyvin nopeasti. Ilman nopeaa reaktiota elimistömme ei pystyisi taistelemaan taudinaiheuttajia vastaan.

Tämän takia valtaosa rokotteiden haittavaikutuksista löytyy ensimmäisten kuukausien aikana rokotuksesta, usein jo paljon nopeammin, ensimmäisten kuuden viikon aikana.

Rokotetestien kolmosvaiheessa on tyypillisesti kymmeniätuhansia ihmisiä. Nyt meillä on jo kymmenien miljoonien ihmisten verran oikean elämän kokemusta. Meillä on ihan valtavasti kokemusta koronarokotteista verrattuna lähes mihin tahansa muuhun rokotteeseen.

Tulevaisuudesta ei kukaan voi mennä sataprosenttiseen takuuseen. Kyllä, narkolepsia on totta. Mutta ihan yhtä totta on se, että polio, isorokko, kolera ja valtava määrä kammottavia tauteja on saatu nujerrettua rokotteilla.

Narkolepsian kaltaisten haittavaikutusten riski on äärimmäisen pieni. Esimerkiksi juuri narkolepsian toistuminen on hyvin epätodennäköistä, sillä nykyiset koronarokotteet ja sikainfluenssaan käytetty [Pandemrix-rokote ovat täysin erilaisia](#).

Tässä tilanteessa ihminen voi ainoastaan punnita riskien suhdetta hyötyihin. Riski sille, että saat koronan, joka jättää kehoosi vakavia vaurioita, mahdollisesti loppuiäksi, on paljon suurempi kuin rokotukseen liittyvät vakavat riskit.

Otat joka päivä ja ihan koko ajan tietyn kokoisia riskejä: kun astut auton kyytiin, kun kävelet tien yli, kun nouset lentokoneeseen. Rokotteeseen kuoleminen riski on äärimmäisen pieni – paljon pienempi kuin nuo arkipäivän riskit, mutta hyöty suojata itseään on valtava, suojata itseään potentiaalisesti hyvin vakavalta taudilta. Päätöksesi jättää rokotteet väliin altistaa sinut paljon suuremmalle riskille.

Päätös on tosi iso. Tämä saattaa olla koko elämäsi suurimpia päätöksiä. Jos valitset väärin, seuraukset voivat olla dramaattiset.

Miksi valtiot, rokoteviranomaiset, tiedeyhteisö, todennäköisesti jokainen sinua koskaan hoitanut lääkäri suosittelee sinulle rokotetta? Ovatko he kaikki osa jotain salaliittoa, jonka tarkoitus on vahingoittaa sinua? En millään jaksaa uskoa tällaiseen.

Ja vaikka hyvin fiksu oletkin, niin miten sinulla ikinä olisi pätevyyttä tehdä asiasta informoitua päätöstä Youtube-videoiden pohjalta? Et ole terveysalan etkä tilastojen asiantuntija. En ole minkään, mutta rokotteita suosittelevat ihmiset ovat.

Moni minulle läheinen ihminen on sinun tavallasi ollut varsin skeptinen koronarokotteen suhteen. Mutta asiaa perusteellisesti harkittuaan ja monia eri lähteitä tutkittuaan kaikki sinua lukuun ottamatta ovat nyt käyneet ottamassa rokotteen. Sinä olet ainoa, joka ei ole vielä näin tehnyt.

Olet minulle hyvin tärkeä, enkä haluaisi, että valitset väärin. Toivoisin siis, että vielä kerran pohtisit ratkaisiasi. Älä tee tunnepitoista päätöstä, pohjaa päätöksesi faktoihin.

Kolumni: Rokotekieltäytyjät ovat vastuuttomia ääliöitä, mutta sivistysvaltio ei pakkorokota kansalaisiaan

Suomen ei pidä luopua perusarvoistaan

pienen, rokotteista "periaatteen takia" kieltäytyvän hörhöporukan takia.

Sivistynyt länsimaa ei pakota kansalaisiaan pistämään vieraita aineita kehoonsa. TIIA HEISKANEN

Sanna Ukkola

02.12.2021 klo 9:33

Oikeastaan mikään ei saa minua tällä hetkellä niin vihaiseksi kuin "periaatteellisista syistä" itsensä rokottamatta jättänyt ihminen. Siellä se vetää menemään Twitterissä ja linkkailee somen täyteen huru-ukkojen höpölausuntoja koronarokotteiden haitoista, vaarantaa disinformaatiollaan ihmishenkiä, uhkailee Uppo Nallea, täyttää tehohoitoaikat ja vie leikkausajan mummon nenän edestä.

Vastuutonta, surkeaa ja sääliä.

[Kaverini hyvä ystävä kuoli syyskuussa koronaan](#). Hän oli terve, nelikymppinen nainen, joka ei kuulunut riskiryhmään. Hän epäili rokotteen turvallisuutta liikaa ottaakseen sen. Päätös maksoi hänen henkensä.

Ehkä päätös oli hänen omansa, ehkä hän oli lukenut rokotehörhöjen pelottelutwiittejä ja säikähtänyt niistä.

Koronadenialismissa ja rokotekritiikissä natsi kohtaa joogin; äärioikeistolainen salaliittoteoreetikko ja Maria Nordinia fanittava hippityttö löytävät toisensa. Osa näistä ihmisistä on ajautunut yhteiskunnan ulkopuolelle, he ovat jo valmiiksi marginaalissa, kiistävät lääketieteen, eivät luota viranomaisiin. Joillain on vahva salaliittoteoreettinen tausta, he uskovat, että meitä hallitsevat hullut ja pahat – tai kenties liskoihmiset.

Osa on ihan tavallisia ihmisiä, jotka eivät osaa tilastomatematiikkaa.

Ehkä vastenmielisimpiä ovat he, jotka ovat löytäneet markkinan itselleen rokotekritiikistä; sen avulla he saavat katsojia surkeille Tokentube-videoilleen. He haluavat näkyvyyttä, ja koronadenialismilla sekä rokotekritiikillä sitä saa – muiden hengen kustannuksella. Nämä hyypiöt selostavat sekavia lampaista, naamavaipoista, k-piikeistä ja vapaudesta seuraajilleen ja naureskelevat yhteiskunnalle, joka yrittää suojella kansalaisiaan. Jos koronaa ei olisi, nämä ihmiset vastustaisivat jotain muuta.

Moni sanoo, että rokotekritiikkoja ei saisi syyllistää, ja totta onkin, että se ei auta. Ihmiset harvoin muuttavat käytöstään syyllistämällä. Mutta eivät he muuta käytöstään myöskään tietoa jakamalla, ja jokainen väriä väitteitä someen postaava ihminen ja rokotteen "periaatteellisista syistä" ottamatta jättävä ihminen riskeeraa muiden hengen.

Siinä mielessä rokottaminen ei ole enää yksityisasia, ja rokote-epäröinti onkin [yksi maailman merkittävimmistä terveysuhista](#).

Omikron-variantin yleistyessä ympäri Eurooppaa aletaan jälleen puhua pakkorokottamisesta. Esimerkiksi Maailman terveysjärjestö WHO kannustaa valtioita keskustelemaan pakkorokottamisen mahdollisuudesta. Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen totesi eilen, että EU:n on aika harkita koronarokotusten muuttamista pakollisiksi.

Itävalta on ilmoittanut, että koronarokotteesta tulee pakollinen ensi vuonna. Saksan tuleva liittokansleri Olaf Scholz on sanonut kannattavansa pakkorokotuksia. Myös Ranskan presidentti Macron on väläyttänyt pakkorokotusten mahdollisuutta.

Suomessa kansanedustaja [Mikko Kärnä \(kesk\) on esittänyt pakkorokotusten harkitsemista](#), ja sosiaali- ja terveysministeriö selvittää parhaillaan rokotevelvollisuutta useille eri ryhmille myös sote-alan ulkopuolelta. [STM ei ole kuitenkaan suostunut tarkentamaan](#), mistä ryhmistä on kyse, mikä on aivan käsittämätöntä.

Vaikka rokotekriitikot raivostuttavat suuresti ja ovat pitkälti vastuussa Suomen surkeasta tolasta, me emme ole siinä tilanteessa, että valtion pitäisi alkaa pakkorokottaa ihmisiä. Sivistynyt länsimaa ei pakota kansalaisiaan pistämään vieraita aineita kehoonsa.

Jokaisella suomalaisella pitää olla itsemääräämisoikeus – oikeus omaan kehoonsa ja koskemattomuuteen. Se on yksilönvapauksien lähtökohta, vapaus valita mitä kroppaansa pistää.

Ylipäänsä koronapassin laajentaminen työpaikolle sote-alaa lukuun ottamatta on hyvin kyseenalaista. Ihmisillä täytyy olla oikeus tehdä työtä ja samalla tehdä omat terveyspäätöksensä.

Muutenkin keskustelu rokottamattomista on ajautunut kummallisille raiteille. [Viimeksi lääkintöneuvos esitti Hesarissa](#), että rokotuksesta kieltäytymisen periaatteellisten syiden takia pitäisi johtaa osittaiseen tai jopa täydelliseen korvausvastuuseen sairauden hoidossa.

Aikamoista puhetta. Jätämmekö köyhät siis hoitamatta? Näinkö sivistynyt oikeusvaltio toimii?

Suomessa on itse asiassa kansainvälisesti katsottuna korkea rokotekattavuus. Vaikka koronavastustajat ovat äänekkäitä, kyseessä on lopulta hyvin pieni ryhmä. Kansainvälisten tutkimusten perusteella suoranaisesti rokotevastaisia on vain 1–2 prosenttia ihmisistä.

Suomessa koronarokotteen aikoo ottaa 92 prosenttia ihmisistä, selvisi EK:n Taloustutkimuksella teettämästä kyselystä. [Kansalaispulssissa vain neljä prosenttia ilmoitti](#), ettei aikonut ottaa rokotetta, toiset neljä prosenttia epäröi.

Tämmöisen porukan takia Suomen ei pidä luopua perusoikeuksista.

[Sanna Ukkolan kolumni: Vastuutonta, Mika Niikko! \(iltalehti.fi\)](#)

Kolumni: Mika Niikko suosittelee loislääkettä koronaan – järkyttävän vastuutonta

Poliitikot, pitäkää näppinne erossa

meidän terveydestämme, lopettakaa vaarallisen humpuukin suosittelen ja keskittykää omaan duuniinne, kirjoittaa Sanna Ukkola.

Mika Niikko sairasti koronan. JARNO JUUTI

Sanna Ukkola

13.01.2022 klo 8:56

On mennyt vahvemmin.

Maailma on turvallisuuspoliittisessa kriisissä, Venäjä pullistelee naapurissa ja suurvaltajohtajat järjestävät hätäkokouksia. Samaan aikaan

ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja levittelee hämäriä salaliittoteorioita siitä, että korona parantuisi muun muassa hevosille käytetyllä loislääkkeellä.

Olin vetäistä aamukahvini väärään kurkkuun, kun luin [Iltalehden jutun Mika Niikon](#) koronanparannushoureista. Perussuomalaisten ykköstykki oli saanut koronan ja väitti perjantaina eduskunnassa saaneensa lääkäriltä reseptin ivermektiiniin.

– Yllätyin suuresti kuurin aloitettuani siitä, että vaikeimmat koronaoireet katosivat hyvin nopeasti, Niikko sanoi.

Eikä tässä vielä kaikki. UAV:n puheenjohtajan mukaan koronaa sairastaneille pitäisi tarjota ivermektiiniä, vaikka näyttö sen toimivuudesta on hyvällä tahdollakin epävarmaa, sitä ei suositella ja se voi olla jopa vaarallista.

– Mielestäni joitain tutkittuja ja haitoiltaan vähäisiä lääkkeitä, kuten ivermektiini, tulisi säätää Kela-korvattavaksi, [Niikko esitti](#).

Facebookissa hän kertoi, kuinka pahimmat oireet päättyivät heti ivermektiinin nauttimisen jälkeen: niihin eivät tehonneet antihistamiini tai hengitysteitä avaavat lääkkeet.

Pari asiaa. Korona yleensä paranee itsestään ilman hoitoakin. Jos kaverini syö jäätelöä ja paranee sen jälkeen koronasta, se ei tarkoita, että jäätelö olisi auttanut. Niillä on vain ajallinen yhteys.

Niikko sekoittaa kausaalisuuden ja korrelaation väittämällä, että kaksi asiaa olisivat syy- ja seuraussuhteessa.

Mutta ongelma on, että Niikko on kansanedustaja ja päättäjä; hänen asemassaan terveysturvallisuuteen liittyvien lausuntojen kanssa pitäisi olla erittäin varovainen. Varsinkin, kun ne ovat vastoin virallisia ohjeita ja alan huippututkimusta, ja Niikko on täysi maallikko.

[Ei ole näyttöä siitä](#), että markkinoilla oleva ivermektiini auttaisi koronaan, arvioivat tiedeyhteisön arvostetuimmat julkaisut, kuten Nature, Science ja Lancet.

Muun muassa [Fimea tiedotti jo maaliskuussa](#), ettei ivermektiiniä suositella koronaan. Euroopan lääkevirasto EMAn mukaan saatavilla olevat tutkimustulokset eivät tue ivermektiinin käyttöä.

Yhdysvaltain elintarvike- ja lääkevirasto [FDA on varoittanut](#) käyttämästä ivermektiinia.

”Sinä et ole hevonen. Sinä et ole lehmä. Oikeasti, ihmiset. Lopettakaa.”, FDA [twiittasi](#) elokuussa.

[Maailman terveysjärjestön WHO:n mukaan](#) ivermektiniä ei tule käyttää koronaviruksen aiheuttaman taudin hoitoon. Sama kanta on [Euroopan tautiehkäisy- ja valvontakeskus ECDC:llä](#).

Jopa [ivermektiniä tekevä firma toteaa](#), että ivermektini ei sovellu koronan hoitamiseen. (LINKKI 9)

Ei luulisi olevan vaikeaa.

Mutta [rummutus loislääkkeen](#) ympärillä on maailmalla häkellyttävän voimakas. Erityisesti Yhdysvalloissa ivermektiniä on hehkutettu sosiaalisen median syövereissä ihmeaineena. Jotkut republikaanipoliitikot ja -mediapersoonat ovat ylistäneet sitä, ja tutkijoita, jotka eivät ole löytäneet näyttöä sen tehokkuudesta on uhkailtu. He ovat saaneet tappouhkauksia ja vihapostia. Eläimille tarkoitettuja ivermektiniä tuotteita on hamstrattu hyllyiltä, ja ihmiset ovat saaneet myrkytysoireita nauttiessaan hevosten loislääkettä.

Jossain tilanteissa myös ihmiset voivat käyttää ivermektiniä: sitä voi käyttää esimerkiksi päätäiden poistamiseen. Tällöin annostus on huomattavan pieni.

Ivermektiniä on käytetty 1980-luvulta lähtien. Sitä käytetään häätämään eläimistä ja myös ihmisistä loisia, kuten edellä mainittuja täitä ja syyhyhpunkteja.

Ivermektiniin on todettu tehoavan koronavirukseen koeputkessa, mutta silloin annos on ollut niin suuri, että se ei ole ihmiselle turvallinen.

Yhdysvalloissa myrkytyskeskukset ovat joutuneet vastaanottamaan ihmisiä, jotka ovat yrittäneet hoitaa koronatartuntaa ivermektiniinillä.

”Ivermektiniin yliannostus voi johtaa pahoinvointiin, oksenteluun ja ripuliin. Yliannostukseen voi liittyä neurologisia oireita, kuten tajunnan heikkenemistä, sekavuutta, kouristuksia, koomaa – ja siihen voi jopa kuolla”, [Yhdysvaltain tautikeskus joutui varoittamaan](#).

Ivermektiniinistä on kuvattu aiheutuneen myös harvinaisia, mutta vakavia neurologisia oireita.

Ongelmana on myös se, että moni ivermektiniin luottava ei halua ottaa rokotteita, koska arvelee voivansa hoitaa tartuntaa loislääkkeellä.

Ivermektiniä ylistävät erityisesti rokotteisiin nuivasti suhtautuvat ihmiset. Myös Mika Niikko on pitänyt eduskunnassa rokotekriittisiä puheenvuoroja, kyseenalaistanut rokotteiden hyödyt ja herättänyt runsaasti [kummastusta puheillaan](#).

Keskustelu ivermektiniinistä onkin politisoitunut ja siihen liittyy erilaisia salaliittoteorioita. [Yhden mukaan](#) hallitukset ja lääkeyritykset tekevät

kaikkensa, jotta ihmiset ottaisivat rokotteita ja häivyttävät tai vääristelevät ivermektiiniiin liittyvää tietoa.

Moni kommentaattori uskoo, että lääkefirmat haluavat estää ivermektiinin yleistymisen koronahoidossa, koska kukaan ei pysty tekemään liian halvalla lääkkeellä bisnestä.

[Uusi, systemaattinen Cochrane-katsaus](#) ei pystynyt osoittamaan ivermektiinin tehoa kuolleisuuteen eikä potilaiden vointiin. Cochrane on maailman laadukkaimpia meta-analyysien tuottajia eli se yhdistelee aiempia, yksittäisiä tutkimuksia.

Hämmentävää onkin, että moni ivermektiinin puolestapuhuja pelkää rokotteita, joita on annettu jo miljardeja annoksia ja joiden turvallisuudesta ja tehokkuudesta on valtavasti tieteellistä näyttöä. Samaan aikaan nämä ihmiset ottavat netin hämäräsivuilla suositeltua loislääkettä parantuakseen taudista.

Ivermektiinin tehoa koronaa vastaan kuitenkin tutkitaan edelleen. Esimerkiksi Yhdysvalloissa ja Britanniassa on edelleen meneillään laadukkaita tutkimuksia aiheesta.

Tähän mennessä tutkimusnäyttö ei ole antanut perusteita käyttää ivermektiiniiä koronapotilaiden hoidossa.

Joten poliitikot, pitäkää näppinne erossa meidän terveydestämme, kuunnelkaa virallisia suosituksia ja keskittykää duuniinne.

Niin kauan kuin ivermektiiniiä ei suositella koronaan, toivoisi, että maallikot pidättäytyisivät potentiaalisesti vaarallisten terveysneuvojen antamisesta. Kaikki muu on äärimmäisen vastuutonta.